



ГЕНОТІП (від **ген** і **тип**) — комплекс локалізованих у хромосомах **генів**, які зумовлюють спадкові властивості організму.

Термін «Г.» запропонував 1909 данський генетик В. Йогансен. У сучас. **генетиці** Г. трактується не як мех. набір генів, які функціонують незалежно один від одного (що було характерним для ранніх етапів розвитку генетики), а як єдина система, в якій гени перебувають у склад. взаємодії. Г. — носій генет. інформації, що передається від покоління до покоління й контролює розвиток, будову, життєдіяльність і біол. властивості організму, тобто сукупність усіх його ознак (фенотип). Г. визначає норму реакції організму на всі можливі умови середовища. Величина норми реакції — категорія спадкова. Залежно від умов середовища, в яких перебуває організм, та чи ін. ознака може проявлятися в різних фенотипових станах, але завжди в межах норми реакції на зовн. чинники. Сукупність генів, які впливають на фенотиповий прояв конкрет. гена або

генів, називають генотиповим середовищем (Г. с.), або генет. фоном. Вперше термін «Г. с.» запропонував 1926 рос. вчений С. Четвериков. Фактично Г. с. являє собою весь Г., за винятком гена, що аналізується, прояв якого буде відрізнятися залежно від того, в якому Г. с. він знаходиться. Напр., при одному й тому ж Г. кролики т. зв. гімалай. лінії за умов вирощування при низькій т-рі мають чорне хутро, при помірній т-рі — «гімалай.» забарвлення хутра (біле, з чорними мордочкою, вухами, лапками та хвостиком), при підвищеній т-рі — біле хутро. Отже, фенотип організму є результатом реалізації Г. в певних умовах середовища. В широкому розумінні Г. — сукупність всіх спадк. структур організму, які входять в геном, плазмон, а у рослин — і в пластом. На противагу фенотипу, Г. недосяжний для безпосеред. сприйняття і виявляється лише за допомогою гібридол. аналізу або аналізуючого схрещування.

Д. М. Голда

Бібліографічний опис:

Генотип / Д. М. Голда // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-29087>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).